

Návody **pro** *(nejen začínající)* **pěstitele kaktusů** **a sukulentů**

Máme svůj první kaktus

*(ale nevíme,
jak se o něj starat)*

Kam s ním?

Dostali jste, nebo si koupili první kaktus. Jakmile ho přinesete domů, musíte vyřešit první problém – kam ho umístit. Je nutné si natrvalo zapamatovat, že v období, kdy kaktus roste (tzv. vegetační sezóně) se odvděčí za maximum slunce. Nejlépe mu vyhovuje jihovýchodní oslunění. Velmi dobře kaktusy rostou umístěné pod volným nebem, jen v době trvalejších dešťů je nutná ochrana, třeba průsvitným přístřeškem. V této „volné kultuře“ rostou kaktusy nejlépe, tvoří pevné a husté otrnění a mnoho květů. Dobré je umístění i mezi okny, nebo na vnitřním okenním parapetu. Uvnitř bytu nám kaktus dlouho radost neudělá, protože už pouhých půl metru od okna je světla nedostatek.

A co v zimě? Tomuto období se říká vegetační klid. Kaktus jakoby spí, neroste a nesmí mít vlhko ani teplo nad 15°C. Ba co víc – v suchu a v chladu nemusí mít ani světlo. Pokud nemáte kaktusy ve skleníku, kde lze udržet minimální teplotu nad 5°C, pak je nutné s příchodem prvních mrazů rostliny přenést do suchého místa, kde sice nemusí být světlo, ale teplota nesmí příliš přesahovat 10°C. Pokud by tam bylo tepleji, kaktus se snaží růst a deformuje se! Vhodný je tedy suchý sklep, chodba, půda atp.

Mezi kaktusy samozřejmě **existují i výjimky**, co se týče teploty zimování. Jsou však docela zanedbatelné, takže tento návod vyhovuje pro 95 % druhů. Teplomilné druhy (např. *Discocactus*, *Melocactus*) vyžadují teploty zimování kolem 20°C, chladnomilné pak snášejí i mrazivé zimování v nevytápěném skleníku apod. Takzvané vánoční, velikonoční a jiné „listové“ kaktusy vyžadují jiné zacházení, tento návod platí jen pro kulovité a sloupkovité rody kaktusů. Podrobnosti snadno zjistíte v odborné literatuře.

Kdy a jak zalévat?

Vegetační sezóna začíná v době, kdy už nehrozí noční mrazíky (to je u nás obvykle koncem dubna) a končí opět v době, kdy teploty k ránu klesají pod nulu, tedy od poloviny října, někdy i později. Pokud má kaktus kořeny v suchu, mírný mrazík mu neublíží. Ve volné kultuře pod širým nebem začnete opatrně zalévat až v období po 15. květnu, kdy předpověď hlásí

stálejší teplé počasí. Poslední zálivku aplikujte zhruba v polovině září, aby do konce sezóny substrát dobře vyschnul a buňky v těle kaktusů vyžrály.

Ve skleničku nebo za oknem bytu můžete začít zalévat o měsíc dříve a o měsíc déle se zálivkou úplně skončit. Kaktusy jsou zvyklé na prudké lijáky, obvyklou chybou začínajících kaktusářů je zalévat stále a málo. Takže naopak! Zalévejte vydatně, ale s další zálivkou vždy počkejte na úplné vyschnutí substrátu. Malé kaktusy můžeme zalévat častěji, třeba každý týden, neboť vysychají rychleji než velké rostliny ve větších nádobách. Asi jednou za měsíc můžeme do zálivky přidat hnojivo na pokojové rostliny.

Nekaktusové sukulenty zaléváme častěji, s ohledem na teploty, při nichž přezimují. Pokud jsou v zimě kolem slunovratu nejkratší dny, dbáme na rovnováhu základních podmínek (voda – světlo – teplo) a zaléváme velmi málo, nebo vůbec ne. Je úplně jedno, jestli zaléváme shora nebo podmokem, kaktus by však neměl stát ve vodě déle jak dva dny. V létě, zejména v době největšího tepla, je vhodné zálivku asi na měsíc zastavit. Zalévejte ráno nebo večer, ale nikdy nepolévejte sluncem rozpálené rostliny.

Kdy a do čeho přesazovat?

Pro kaktusy platí obecné pravidlo, že je přesazujeme až v době, kdy svým obvodem příliš přerůstají okraje květináčů. Navíc už dávno neplatí, že plastové květináče nejsou vhodné. Takže si opatříme květináč asi o třetinu širší, než je průměr rostliny, a na dno nádoby položíme drenáž z drobných kamínků. Pak přesazujeme do propustného substrátu, např. směs ze zahradní země, ostrého písku a tříděné antuky

v poměru 1:1:1. Substrát pro kaktusy a jiné sukulenty je možné zakoupit v prodejnách pro zahrádkáře, na výstavách kaktusů nebo v zásilkové prodejně pro kaktusáře (Gorkého 886, 537 01 Chrudim).

Odkud pocházejí kaktusy a sukulenty?

Sukulentní rostliny (do nichž patří samostatná skupina zvaná kaktusy) mají svou původní domovinu v nejrůznějších místech všech světadílů. Kaktusy pocházejí z obou částí Ameriky. Nejvíce rostou na okraji pouští a v tzv. polopouštích, kde je roční úhrn vodních srážek poměrně vysoký, ale nerovnoměrně rozdělený do krátkých období dešťů a dlouhých období sucha. Nekaktusové sukulenty najdeme dokonce i tam, kde bychom jejich výskyt vůbec nečekali, například na solitérních kopcích v tropech (zvaných mogoty), epifytní druhy na stromech v tropických pralesech, ale i u nás, kde tu a tam volně rostou evropské druhy netřesků a rozchodníků. Druhovým bohatstvím i celkovou

početností sukulentů nejvíce vynikají plochy v Severní Americe, Jižní Africe a na ostrově Madagaskar. Pro většinu lidí ze středu Evropy jsou a budou tyto oblasti z různých důvodů nedostupné, o to více je pro ně zajímavé pěstování kaktusů a sukulentů u nich doma. Pozor! **Sukulenty jsou mimo jiné také kaktusy, nebo naopak, kaktusy jsou také sukulenty!**

Škůdci kaktusů a jiných sukulentů

Jedná se zejména o savý hmyz, tedy červce (vlnatka a kořenovka) nebo sviluška (drobnohledný roztoč – tzv. červený pavouček). Nechte si poradit v některé z prodejen pro zahrádkáře a kupte malé balení některého z přípravků proti savým a žravým škůdcům. Tím své kaktusy preventivně 2x v sezóně zalijte, vždy v druhé a poslední zálivce. To je mnohem výhodnější, než akutně zasahovat v době, kdy jsou již rostliny škůdci poškozeny.

Už máme více kaktusů - jak tedy dál?

K úspěšnému pěstování většího množství kaktusů nebo jiných sukulentů budete časem potřebovat další informace. Nejčerstvější zprávy, odborné i naučné, včetně bohaté inzerce a oznámení o tom, co se v tomto roce zrovna děje, kde je sympozium,

výstava či přednáška, to vše se dozvíte z **časopisu Kaktusy**. Ten pravidelně vychází 4krát ročně již od roku 1965 a je registrován jako časopis klubový, neveřejný, určený pouze pro členy kaktusářských organizací.

Téměř v každém okrese je kaktusářský klub nebo spolek, který zajišťuje odběr časopisu Kaktusy, pořádá přednášky na pěstitelské či cestopisné téma, organizuje výlety po velkých sbírkách a připravuje výstavy kaktusů. Mnoho z těchto organizací vlastní své odborné knihovničky s kaktusářskou literaturou.

Kaktusářské spolky a kluby jsou dále organizovány v **SČSPKS (Společnosti českých a slovenských pěstitelů kaktusů a sukulentů)**. Pokud se chcete o pěstování kaktusů dozvědět ještě více, mnoho potřebných informací najdete také na internetových stránkách Společnosti www.cs-kaktusy.cz.

Co je to SČSPKS?

Společnost sdružuje kluby kaktusářů v České republice a na Slovensku. Její zaměření je na studium, pěstování, rozmnožování a ochranu kaktusů i ostatních sukulentních rostlin. Provádí koordinaci a přináší informace o všech akcích, pro své členy vydává specializovaný časopis Kaktusy. Zajišťuje popularizaci pěstování kaktusů mezi dětmi pořádáním různých akcí. Širší veřejnosti se představuje v mediálních prostředcích a také prezentací jednotlivých klubů na četných výstavách kaktusů a jiných sukulentů. Nejvyšším orgánem Společnosti českých a slovenských

pěstitelů kaktusů a sukulentů je Valná hromada, která se schází jednou za čtyři roky. Společnost českých a slovenských pěstitelů kaktusů a sukulentů (SČSPKS) má své oficiální webové stránky na adrese **www.cs-kaktusy.cz**

Noví zájemci o členství se mohou obrátit na nejbližší kaktusářskou organizaci u místa svého bydliště – viz jejich seznam na poslední straně této skládky – nebo kontaktní adresa v rámečku. Znovu připomínáme, že časopis Kaktusy lze získat jen společně se členstvím v některém z těchto klubů. Pro zájemce, pro které to není z různých důvodů proveditelné, nabízíme možnost odběru časopisu prostřednictvím členství ve Spolku pěstitelů kaktusů a sukulentů v Praze. Máte-li zájem o přihlášku a další informace, obraťte se na adresu: **Ing. Ivan Běťák, Pod lesem 27, 143 00 Praha 412, nebo elektronicky na e-mail: betak@vol.cz.**

Česko je ve světě kaktusářskou velmocí, nikde v Evropě není taková hustota kaktusářů na kilometr čtvereční jako u nás. Proč tomu tak je, to se jen dohadujeme. Rozhodně však naše hobby přináší mnoho radostí a skvělý odpočinek. Tvrdí se, že doba strávená u kytiček se do délky života nezapočítává. Už to je důvod, abyste si trnitých krasavců a jiných sukulentů pořídili co nejvíce.

Seznam a kontaktní adresy klubů a spolků sdružených v SČSPKS:

Česká republika:

Benešov	– Mgr. Viktor Müller, Bezručova 1272, 256 01 Benešov
Brno	– Petr Metela, Scheinerova 20, 628 00 Brno
Broumov	– Jaroslav Žid, Křínická 176, 550 01 Broumov
Břeclav	– Ing. Miroslav Sochůrek, Na Hradbách 9, 692 01 Mikulov
Čelákovice	– Ing. Zdeněk Červinka, U Hřiště 1570, 250 88 Čelákovice
Česká Lípa	– Josef Novák, Častolovice 32, 470 01 Česká Lípa
České Budějovice	– Ing. Milan Hornát, Krčínova 38, 370 11 České Budějovice
Český Těšín	– Dr. Ladislav Vacek, L. Janáčka 3, 737 01 Český Těšín
Děčín	– Mgr. Jiří Mlynář, 407 24 Valkeřice 25
Dvůr Králové nad Labem	– Bc. Ondřej Mikeš, Slovany 158, 544 01 Dvůr Králové nad Labem
Frenštát pod Radhoštěm	– Jiří Veřmiřovský, Pabla Nerudy 85/10, 742 21 Kopřivnice
Frýdek-Místek	– Oldřich Klímek, Hasičská 3043, 738 01 Frýdek-Místek
Haviřov	– Jan Folwarczny, Okrajová 15, 736 01 Haviřov-Podlesí
Havlíčkův Brod	– Petr Fikar, Česká Bělá 248, 582 61 Česká Bělá
Hodonín	– František Cigánek, U Trati 306, 696 02 Ratíškovice
Hradec Králové	– Ing. Petr Havel, Velká 168, 503 41 Hradec Králové
Chomutov	– Ing. Vladimír Šoral, Vysoká Pec 30, 431 59 Jirkov
Chrudim	– Karel Pavlíček, Rabštejn 12, 537 01 Chrudim
Jablonec nad Nisou*	– Vladimír Jarouš, Na Pláni 11, 466 02 Jablonec nad Nisou
Jičín	– Ing. Milan Jetleb, Jičínského 560, 506 01 Jičín
Jihlava	– Ing. Ivan Kubát, Nový svět 75, 588 51 Batelov
Jindřichův Hradec	– Mgr. Bohumír Jonák, Horní ul. 56, 394 64 Počátky
Karlovy Vary	– Miroslav Zbořil, Třeboňská 17, 360 05 Karlovy Vary
Kdyně	– Petr Paul, Švabinského 548, 344 01 Domažlice
Kladno	– Václav Stehlík, Karla Dudy 594, 272 03 Kladno
Kolín	– MUDr. Jan Ječmínek, Riegrova 299, 280 02 Kolín
Kostelec nad Orlicí	– Milan Vanický, Zoubkova 64, 517 41 Kostelec nad Orlicí
Kroměříž	– Jiří Stavinoha, Páleníčkova 2882, 767 01 Kroměříž
Liberec	– Ing. Jiří Horal, Svobodova 1875, 511 01 Turnov
Litoměřice	– Jan Chovaneček, Štursova 19, 412 01 Litoměřice
Mariánské Lázně	– Václav Černý, Kočov 18, 348 15 Planá
Milín	– Zdenek Lukášek, Vrančice 31, 262 31 Milín
Mladá Boleslav I	– Josef Malina, Boháčkova 642, 293 01 Mladá Boleslav
Mladá Boleslav II	– Čestmír Šimůnek, ul. Pionýrů 665, 293 06 Kosmonosy
Moravská Třebová	– Ladislav Lyr, K. Čapka 7, 571 01 Moravská Třebová
Most	– Alexander Táslar, S. K. Neumanna 2089, 434 01 Most
Náchod	– Ing. Antonín Pitaš, Purkyňova 599, 547 01 Náchod
Neratovice	– Petr Uher, Slepá 79, 277 11 Neratovice-Mlékojedy
Nové Město nad Metují*	– Jana Jirounková, Pod Šibeníkem 328, 549 22 Nový Hrádek
Nový Bydžov	– Josef Václavíček, Dukelská třída 631, 504 01 Nový Bydžov
Olomouc	– Ing. Michal Rec, Ke kapliče 6, 785 01 Šternberk

Opava	– Ing. Ivo Stoklasa, Bílovecká 73, 747 06 Opava
Orlová	– Pavel Karkoška, Ke Studánce 203, 735 14 Orlová-Lutyně
Ostrava	– Lumír Král, Oty Synka 1815/4, 708 00 Ostrava-Poruba
Pardubice*	– Aleš Kozár, Bukovka 21, 533 41 Bukovka
Písek	– PhDr. Rudolf Slaba, Přátelství 2207, 397 01 Písek
Plzeň	– Ing. Petr Česal, Vřesínská 38, 326 00 Plzeň
Poděbrady	– František Nechvíl, Ječná 252, 290 01 Poděbrady-Kluk
Praha	– Ing. Ivan Běťák, Pod lesem 27, 143 00 Praha 4-Komořany
Prostějov*	– Lubomír Šmerek, B. Šmerala 9, 796 01 Prostějov
Přelouč	– Martin Krpata, Běhounkova 2533/65, 158 00 Praha
Přerov	– Miroslav Strnad, Jezerská 1381, 751 31 Lipník nad Bečvou
Příbram	– Petr Todorov, Háje 6, 261 01 Příbram
Rakovník	– Petr Hoffmman, V Brance 93, 270 52 Lišany
Rokycany	– Šollar Milan, Hrádek 211/II, 338 42 Hrádek
Roudnice nad Labem	– Jindřich Beran, Terezín-České Kopisty 88, 412 01 Litoměřice
Rychnov nad Kněžnou	– Václav Kinzl, Útěchov 69, 571 01 Moravská Třebová
Slaný	– Ing. Lubomír Danda, Svinařovská 213, 273 05 Smečno
Sokolov	– Miroslav Valachovič, Roháčova 2205, 356 01 Sokolov
Tábor	– Jaroslav Dolejšek, Neplachov 132, 373 65 Dolní Bukovsko
Teplice	– Jaroslav Flener, Mírové nám. 48, 417 42 Bohosudov
Uherský Brod	– Antonín Hulín, Havříce 202, 688 01 Uherský Brod
Uherské Hradiště	– Ing. Karel Čadek, Pitínská 351, 687 71 Bojkovice
Ústí nad Labem*	– Marie Pichlová, Horní 151, 403 31 Ústí nad Labem
Ústí nad Orlicí	– Ing. Bohuslav Uhlíř, Kerhartice, Sokolská 1, 562 04 Ústí nad Orlicí
Varnsdorf*	– Josef Hanzalík, Karlova 734, 407 47 Varnsdorf
Zlín	– Ladislav Bačůvka, Vítová 97, 763 16 Fryšták
Žatec	– Drahomír Pop, Husova 2427, 438 01 Žatec

Slovenská republika:

Zvolen	– Mgr. Milan Zemko, Š. Záhorského 37, 962 31 Sliac
Bratislava	– Ing. Albert Škrovan, Mariánska 6, 900 31 Stupava
Košice*	– Oldřich Novák, Meteorová 5, 040 01 Košice
Nitra*	– František Halama, Remeselnícka 22, 949 01 Nitra
Nové Zámky	– Ladislav Fábián, Bešeňovská cesta 37, 941 31 Dvory nad Žitavou
Piešťany	– Jana Micháľková, Bodona 49, 921 01 Piešťany
Spišská Nová Ves	– Ing. Marián Jančura, CSc., Čsl.arnády 38, 052 01 Spišská Nová Ves
Trenčín	– Miroslav Luňák, Hviezdoslavova 27, 911 01 Trenčín
Trnava	– Blažej Strašífták, Saleziánska 48, 917 00 Trnava
Vrútky	– Karol Novotný, Žilinská 14, 034 01 Ružomberok